

МІНСКАЯ ПРАВДА

Газета заснавана
1 лістапада 1950 года

Субота, 30 красавіка 1994 года

№ 46 (10746)

Цана 100 руб.

СА СВЯТАМ ПЕРШАМАЯ!

АД ПРАЦОЎНЫХ ПЕРАМОГ — ДА БАРАЦЬБЫ ЗА ПРАЦОЎНЫЯ ПРАВЫ

Савет аб'яднання галіновых прафсаюзаў вобласці, згодна з пастановай Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі, праводзіць заўтра на плошчы Незалежнасці сталіцы мітынг. Мяркуюцца ўдзел у ім 15 тысяч працоўных г. Мінска і вобласці. Пад якімі лозунгамі будзе праходзіць урачыстае шэсце і з якой мэтай яно арганізавана? З якім настроем пойдуць на мітынг працоўныя калоны? Напярэдадні Першага мая мы звярнуліся з гэтымі пытаннямі да старшыні савета аб'яднання галіновых прафсаюзаў Міхаіла ХАВАНСКАГА:

— Дзень міжнароднай салідарнасці і ўзаемадапамогі сёння адзначаецца ад тых урачыстасцей, якія мы святкавалі зусім нядаўна. Ад працоўных перамог вяртаемся да барацьбы за працоўныя правы. Адстаіць і абысці іх мы зможам толькі аб'яднаўшыся і падтрымліваючы адзін аднаго. Калоны будучы і пастаюць пад рознымі сцягамі /палітычнымі і рэлігійнымі адносіны не маюць значэння/. Лозунг "Абароніць права на працу" аб'яднае і дэмакрата, і камуніста. Прафесійныя саюзы супраць надання гэтаму дню поўнай палітычнай афарбоўкі і выкарыстання яго ў мэтах высвятлення палітычных пазіцый.

Права на працу замацавана ў новай Канстытуцыі, і галоўнае, каб яго ўвасобіліся ў канкрэтных справах. Пакуль жа расцець рады беспрацоўных, якія складаюць па рэспубліцы 1,2 працэнта ад працоўных. Гэтыя рады папайнае моладзь. З пачатку года /па вобласці/ на ўліку ў раённых цэнтрах занятасці насельніцтва зарэгістравана 81 выпускнік школ, 363 — тэхнікумаў, 807 — прафтэхучылішчаў і 204 — вышэйшых навучальных устаноў. Спыніць беспрацоўе дапаможа стварэнне новых рабочых месцаў. Для чаго неабходна знізіць падаткі для прадпрыемстваў, што арганізуюць гэтыя месцы, прадстаўляюць ільготныя крыжы для развіцця вытворчасці.

Прафесійныя саюзы хваляе жыццёвы ўзровень насельніцтва. Зараз мінімальна заробатная плата складае трыццаць працэнтаў ад мінімальнага пражытнага бюджэту. Мы ж дабіваемся, каб яна паднялася да канца года хадзіць да 70 працэнтаў. Таму наш другі лозунг: "Дабівацца дастойных умоў жыцця".

Дабрабыт працоўных вобласці будзе ў многім залежаць ад аб'яднання галіновых падпарадкаваных дагавора аб аб'яднанні грашовых сістэм. Прафсаюзы выступаюць за адзіную рэспубліканскую зону, за моцны эканамічны саюз з Расіяй, дзяржавамі СНД. Аднак выкананне дагавора не павінна знізіць жыццёвы ўзровень

нашых людзей. Хацелася б адзначыць, што прафсаюзы зараз не тая масавая арганізацыя, што дзейнічала 2-3 гады назад. Яна рэзка рэфармавалася, і цяпер у іх на першы план выйшла абарона інтарэсаў працоўнага чалавека. Напрыклад, па патрабаванню прафсаюза работнікаў адукацыі ўрад вымушаны быў выплаціць разавую кампенсацыю настаўнікам. Пры прафсаюзе работнікаў мясцовай прамысловасці і камунальна-бытовых прадпрыемстваў створаны фонд матэрыяльнай дапамогі. З яго сродкаў выплачвалася зарплата працаўнікам Бярэзінскага цэльнага завода і Барысаўскага камбіната бытавога абслугоўвання ў час вымушанага простаю. Падобныя фонды ствараюцца і ў іншых прафесійных саюзах.

Да таго ж савет аб'яднання абараняе не толькі інтарэсы ўсяго працоўнага калектыву, але і кожнага яго члена паасобку. Прадстаўнікі прафсаюзаў удзельнічаюць у судовых працэсах. У асноўным — па пытаннях аднаўлення на рабоце. За мінулы год мы выйгралі сем спраў. Сем чалавек законана звярнуліся да сваёй працы.

Дзякуючы савету аб'яднання галіновых прафсаюзаў у Грамадзянскі кодэкс /прыняты 4 сакавіка г.г./ унесена істотная папраўка, што тычыцца грашовай кампенсацыі працоўным, якія пацярпелі на вытворчасці. Прыняты Закон "Аб прафесійных саюзах Рэспублікі Беларусь", асобныя артыкулы новай рэдакцыі Кодэкса законаў аб працы — таксама плён намаганняў прафесійных саюзаў. Яны пашыраюць свой уплыў і не застаюцца ўбакі ад выбарчай кампаніі. Мы падтрымаем такога кандыдата ў прэзідэнты, праграма якога супадае з патрабаваннямі прафсаюзаў.

Надзейна на заўтрашні дзень у людзей застаецца ўсё менш. І ўсё ж майскі мітынг арганізуюцца як спроба вярнуць упэўненасць у добрых жыццёвых перспектывах кожнага з нас.

Запісаў Наталля ШМІДТ.

З'ЕЗД СПАЖЫЎКААПЕРАЦЫІ ВОБЛАСЦІ

Адбыўся XI з'езд спажывецкай кааперацыі вобласці. Са справядлівым дысклам саўгас-каамбінат "Белая Русь" Удзельнічаў у з'ездзе старшыня Я.П.Баравой. Была заслушана таксама справядліва развіццё камісіі.

З'езд выбраві новы састаў са-

вета і праўлення абспажыўсаюза. Старшынёй праўлення зноў выбраны Я.П.Баравой.

Перад дэлегатамі з'езда выступілі старшыня абласнога Савета А.П.Шквеч і старшыня Белкаапсаюза Г.З.Грышчанкоў. У рабоце

з'езда прыняла ўдзел дэлегацыя Маскоўскага рэгіянальнага савета спажывецкіх таварыстваў.

(Справядліва са з'езда будзе апублікавана ў "Мінскай правдзе").

ЗАСЛУЖЫЛІ "ПРЫВІЛЕЮ"

Рашэннем аблвыканкома правы нарыч-тоўчай арганізацыі надзелены саўгас-каамбінат "Белая Русь" Удзельнічаў у з'ездзе старшыня Я.П.Баравой. Была заслушана таксама справядліва развіццё камісіі.

Чаму ім такія "прывілеі"? У калгасе "Перамога", напрыклад, дзейнічае цах па перапрацоўцы садавіны, ягд і агародніны, у "Белай Русі" ёсць камбикормавы цах магутнасцю 8-9 тысяч тон у год, пачалі тут рабіць розныя прысмакі са свініны. Карашей кавуны, створаная ў гаспадарках база дазваляе перапрацоўваць не толькі ўпасную прадукцыю, але і набытую "з боку".

ЗАКАЗНІК "БОРТНІКІ"

Будзе цяпер і такі. Плошчай 105 гектараў на тэрыторыі Валожынскага і Маладзечанскага раёнаў. Прымаючы рашэнне па гэтай пытанню, выканком абласнога Савета моў на ўвазе, што ў вярхоўі ракі Заходняй Бярэзіна знаходзіцца ўнікальны прыродны комплекс. Тут ёсць радкі і гаспадарча-карысныя расліны, водзяцца дзікія жывёліны, якія маюць патрэбу ў надзеёнай ахове.

Таму ў палажэнні аб дзяржаўным біялагічным заказніку "Бортнікі" запісана, што на тэрыторыі яго забараняецца гідраметэарыя і іншыя работы, звязаныя са змяненнем натуральнага ландшафту, засмечванне зямель і высечка лесу.

Хагзіцэ у гасці яшчэ не развучыліся

Сёння пераглядзецца, перааэнасуаецца ўсё: і законы, і мараль, і гісторыя. Вось і сёння 1 Мая набыло іншы статус. Для нас гэта ўжо не сімвал міжнароднай салідарнасці працоўных, а проста — Дзень працы. Ці змяніліся адносіны людзей да гэтага веснавага дня? Вось што думаюць некаторыя салігорцы.

М.Ф.ЮРЧЫК, старшыня гарадскога Савета дэпутатаў:

— Ціпер ніхто нікога не запрашае пад чырвоны сцяг, транспаранты, не кліча на дэманстрацыю, мітынг. Але свята застаецца. Бо ў аснове "старога" і "новага" 1 Мая адно і тое ж слова — "праца". А Салігорск — горад-прад-

пёр Чырвонага ру-даўпраўлення:

— Любоў, павага да дня 1 Мая нам, можна сказаць, перадавалася з малаком маці. І гэты дзень, якіе заўсёды з намі. Крышчу шкада ранейшага года Перамогі — чырван-сінга, бантаў на грудзях, урачыстага свята на гэтаму на-

валі. Вядома, і цяпер грамад-ская жывёла не застаецца нікормленай. Усё ж Дзень працы адначасна больш шырока. У прыватнасці, думаем запраціць у Дом культуры нашы найбольш старанныя сем'і, ушанаваць іх, расказаць аб дымнах механізатару, жыццёваду, аб сваіх ласкоўцах, якія добра зэржаме-давалі і сёбе ў ірэнных мясцінах... Ну а далей — служба. Веснавое поле доўгіх святаў не любіць.

Ю.А.КРАСОЎСкі, актывіст Незалежнага прафсаюза:

— Асабіста для мяне 1 Мая застаецца Днём міжнароднай салідарнасці працоўных. Бо і сёння рабочым трэба аб'ядноўвацца, каб абараніць свае правы, інтарэсы. У сіле друж-ных, калектывных намаганняў ужо не раз перааэнасуаецца калішчы. І не толькі яны.

В.І.ТОМЧЫН, кіраўнік фірмы "Энергія":

— Увогуле, мне не падаба-ецца, што ў нас даволі многа святочных дзён. Каб падняць эканоміку, мы павінны праца-ваць з максімальным напру-

жаннем, бо з крызісу нікі за-межны дзідэка Беларусі не выведзе. Трэба разлічваць толькі на ўласныя сілы... Тым не менш 1 Мая — гэта асабістае свята, якое нельга вырасціць з памяці нашага народа, асабіста людзей стар-зіншага пакалення. Не гаво-рачы ўжо пра яго міжнароднае значэнне. Зна-чыць, свята мае права на існаванне. А адначасна яго, вядома, кожны будзе па-свой-му. Я, хутчэй за ўсё, буду са сваёй сям'ёй.

Міхаіл Х., будаўнік БУ-137:

— А мне, калі шчыра, што 1 Мая, што Дзень Канстытуцыі — усё роўна: не трэба праца-ваць. Есць з кім сустрэцца, што выпіць — і выдатна! Зваж-ымся, за бутэлькай пасядзім, пагузім, вась табі і свята. А ідзі, лозунгі? Я ў іх даўно не веру. Дзі і каму яны патрэбны, калі ніхто не ведае, што заўтра будзе? Адным днём жывём... Мае прывітанне? На-вошта? Ну напішы: Іваноў. Бо не адзін я так думаю...

Запісаў Уладзімір БЫЧЭНІЯ.

СПОРТ-ЭКСПРЕС

• Юнацкая зборная Беларусі па футболе /да 18 гадоў/ правяла першы адборачны матч да чэмпіянату Еўропы з камандай Венгрыі на яе полі. Футбалісты нашай рэспублікі перамаглі з лікам 2:1. Абодва мячы ў вароты за-пернікаў забіў паўабаронца магілёўскага "Дняпро" Чайка.

Паўторны матч адбудзецца 11 мая ў Маладзечне.

• Закончыўся чэмпіянат рэспублікі па міні-футболе. Званне чэмпіёна за-важала сталічнае ка-манда "Менск". На другім месцы мінскі "Будзак", на трэцім — магілёўскі "Сель-маш".

• У чарговым туры чэмпіянату Беларусі па хакею мінскі клуб "Цівалі" двойчы пера-мог у Наваполацку "Хімік" — 4:2 і 4:1. Мінскае "Тарпеда" выйграла ў "Юнацтва" — 6:1 і 12:2. Па-раней-шаму лідзіруе "Цівалі".

• У Лутанску закон-чыўся занаўмы турнір за чатыры пудзкі на чэмпіянат свету па міжнародных шахках. Перамог Гунціс Валне-рыс з Латвіі — 20 ач-коў. Другое і трэцяе месцы падзялілі мінчане Анатоль Гант-вар і Аляксандр Ба-лякін. У іх па 19 ачкоў.

• Пераможцам міжнароднага шахмат-нага турніру, які пра-ходзіў у Іспаніі, стаў мінскі гросмайстар Ба-рыс Гельфанд. Ён на паўчака апыраўдзіў чэмпіёна свету Анато-ля Карпава.

Учора адбыўся лёгкаат-летны крос на прыз "Мінскай правды". Аб яго выніках чытачы даведваюцца ў наступным нумары газеты.

■ Б'ём трывогу

ЧАРГОВЫ ПАДМАН ВЯСКОЎЦАЎ?

Даверлівыя вяскоўцы не раз становіліся навіннымі ахвярамі самых розных эксперыментаў, сумніўных кампаній і ініцыятыў. Вось, здаецца, і чарговы раз тхосьці вырашыў над імі "пажартываць", абнародаваўшы чарговую абяцанку, якая стала чарговым падманам.

Яшчэ ў сярэдзіне лютага сёлета года апублікавана ў друку пастанова Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь "Аб дадатко-вых мерах па дзяржаўнай падтрымцы аграпрамысловага комп-лексу, забеспячэнню падрыхтоўкі і правядзення веснавой сяббы 1994 года". У пастанове адзначалася, што "... Нацыя-нальнымі банкам будуць выдзелены дадаткова нарыхтоўчым і перапрацоўчым арганізацыям крэдытныя рэсурсы ў суме 300 мільярд рублёў для выдачы авансу сельскагаспадарчым прад-прыемствам у адпаведнасці з заключанымі дагаворамі кантрак-тавы прадукцыі раслінаводства ўраджаю 1994 года з уліковай стаўкі ў размер 20 працэнтаў гадавых". Меркавалася, што па-лавіна льготнага крэдыту будзе выдана гаспадаркам у пер-шым квартале, а другая паловіна — у другім. На самай жа справе вяскоўцы так і не атрымалі абяцанага.

Нас чарговы раз абводзіць вакол пальца, — абуралася дырэктар саўгаса "Мётча" Барысаўскага раёна Пётр Аляксан-дравіч Стралкоўскі. — Па ўсім відаць, за кошт выдзеленых гас-падаркам ільготных крэдытаў нажываюцца некаторыя дзялікі-прайдзісвятлы, пускаючы выдаткаваныя фінансавыя сродкі ў абарот. Хача генеральны дырэктар абласнога вытвор-чага аб'яднання "Лен" Міхаіла Уладзіміравіч Дубішкі ў канцы сакавіка пры размове абцаў, што не пазней як 15 красавіка крэдыты атрымаем. Аднак далей абяцанак справа не пайшла. Дарчы, і старшыня аблсельгасхарча Анатоль Міхайлавіч Жук на нарадзе кіраўнікоў гаспадарак дэпутатаў-аграрнікаў таксама абцаў пасадзейнічаць у вырашэнні гэтага пытання, але мы ча-мусьці так і не адчулі дапамогі. А між тым, імклівы рост інфляцыі з'ядае выдаткаваныя сродкі, грошы абцяжываюцца і ператвараюцца ў паперу. Яшчэ да першага красавіка можна было набыць дызельнае паліва па дане тысячы рублёў за літр, а цяпер камерцыйныя структуры патрабуюць за яго ўтрая больш.

Спецыялісты раённага ўпраўлення сельскай гаспадаркі і пра-дуктаў харчавання паведамілі, што двойчы адпраўлілі тэлегра-мы абласному начальству з просьбай дапамагчы хутчэй вырашыць праблему з выдчай абяцаных крэдытаў, ды толку мала. Ільнасеючым гаспадаркам раёна належыць атрымаць 600 мільёнаў рублёў, а далі да сярэдзіны красавіка ўсяго толькі 98 мільёнаў. Часткова выдзелены крэдыты пад эбожжа, а пад бульбу — ні капейкі.

Дык колькі яшчэ чакаць вяскоўцам абяцанага, таго, што яны павінны былі атрымаць учора?

Міхаіла ЧАПЕЙ.

P.S. Калі матэрыял быў падрыхтаваны да друку, стала вядома, што, нарэшце, абяцаны авансы гаспадаркам пе-ралічаны. Аднак радасці ад гэтага мала: за страчаны час значную частку выдзеленых грошай "з'ела" інфляцыя.

ЗАПРАШАЕ КЛУБ ВЕТЭРАНАЎ

Праўленне клуба ветэранаў вайны і працы г. Мінска па-ведамае, што ў суботу, 7 мая 1994 года, у 12 гадзін у Па-лацкіх культуры Беларускага /Кастрычніцкага плошча/ адбудзецца чарговая сустрэча ветэранаў, прысвечаная Дню Перамогі над фашысцкімі акупантамі.

Запрашаюцца ветэраны вайны, працы, Узброеных Сіл, пенсіянеры і госці горада Мінска.

Пасля афіцыйнай часткі — канцэрт.

Уваход свабодны.

НАДВОР'Е

Сёння ўдзень па воб-ласці чаркаеца перамен-нага воблачнсця, пераважна без іпады. Тэмпература паветра — 17-22, у Мінску — 19-21 градус Цэльсія.

УВАСКРЭСЕННЯ ВЕЛІЧНЫ ДЗЕНЬ

Зноў у веснавымі днямі прыйшло на нашу зямлю самае ра-даснае свята ўсіх праваслаўных верніках — Светлае Уваскр-сене Хрыстова. Зноў званы нясучы над Бацькаўшчынай славу Хрысту-збаўцелю, які паказаў шлях да перамогі над грахам і яго вынікам — смерцю.

Святочныя літургіі, хрысціянскія абодуцы ў дзень Уваскр-сене ва ўсіх праваслаўных храмах. Шматлюдна будзе і ў царкве, якая набліжа пабудавана ў Старых Дарогах /на здым-ку/.

Сярод тых, хто ўрачыста шматгалоса мелодый аб-вешціць надыход свята, будзе мінчанін, кіраўнік Беларуска са-юза званароў Дзмітрый УЗОВІЧ /на здымку/.

Фота Анатоля БАСАВА і Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

Будзем шчырыя: некалі многія з нас з радасцю ішлі на першамайскую дэманстрацыю. Фантазіравалі над афармленнем калон, купілі дзеянне сцяжкі і рознакаляровыя шары. Неж усе ў адзін момант паламалася, паліцэла. Знікла ідэалагічная, сацыяльная, псіхалагічная аснова Першамай. "Свята, ды не тое", — сказаў мне адзін знаёмы. Разумею яго: кожнаму свята патрэбна нейкая наблізучая ідэа. І няважна, з якіх крыніц яно выйшла. Для майскага гэтага ідэа страчана.

— Сёння само слова "праца" — даволі скла-данае паняцце, — разважае дырэктар Вілейскага камбикормавага завода Віктар Пі-ровіч Анікеенка. — Яно згубіла свой першапа-чатковы сэнс. Раней права на працу гарантавалася Канстытуцыя і ў поўнай меры рэалізавалася. Цяпер жа ніякіх гарантый. Аль-бо яшчэ лепш — працу ў крадзі. Разумею, што маніфестацыя зараз недарэчная. Хоць асабіста я лічу Першае мая святам. Прыжы-пазну.

Так, прывычкі мяняюцца. Асабліва калі яны адгравілі нейкую становую ролю ў нашым жыцці і былі сфарміраваны комплексам выха-

ваўчых мер, сістэмай ідэалагічнага ўздзеяння. Жыццёвая практыка паказала, што дзейнага гаспадарства быць не можа, што вакуум павінен быць запоўнены.

— Як стаўлюся да свята Першамай? Ста-ноўча. Але гэта мая асабістая думка, — гаво-рыць намеснік старшыні Вілейскага райвыканкома Пётр Міхайлавіч Юно. — Тым больш не хочацца яе нікому навазвясць. Раней на свята былі настроены ўсе: працоўныя калек-тывы, уладныя і партыйныя структуры, сродкі масавай інфармацыі. Яго чакалі, да яго рыхта-валіся. Зараз паглядзіце, што ў нас засталася? З масавых — адзін Новы год. Калі можна ў кам-

НОВЫ ЧАС — НОВЫЯ ПЕСНІ

пані паскакаць каля ёлкі на гарадской плошчы. Рэлігійныя свята — для выбараных, для са-раўднх верніках. Для іх яны — радасць душы, ціхая і сціплая, не на паказ. У адваротным вы-падку гэта проста чарговая п'янка за накрывым сталом. Таму было б вельмі добра, каб побач з рэлігійнымі жылі нашы традыцыйныя, наро-дзаныя ў працэсе гістарычнага развіцця свята.

— Пераша мая — дык гэта ж Вялікі дзень: будзем святкаваць...

— Свята — гэта калі ў доме пахне пірагамі і катлетамі. Мукі для пірагоў няма. Мясца дарогое. З бульбай ды з капустай не вельмі святочны стол.

— Як паставіць жонка пляшку, то і адсвят-кую...

Так адказалі відаць, якія палічылі за леп-шыя застацы невядомымі для чытачой публікі. Мож, яны і маюць рацыю.

Усе маюць накіт працоўных падарункаў, накіт сваіх былых і сённяшніх заслуг. Сёння на працоўныя рэзідоры няма сацыяльнага зава-зу, а пра заслугі дзяцей наогул маўчаць. Бо за-нарта розны ў грамадстве паходжання да іх ацэнкі.

І ўсё ж Першамай на Вілейшчыну прыйдзе. І з гэтай рэальнасцю даведзена лічыцца. Афіцыйным гарадскім ўладамі запланаваны атрыццёны ў парк, святочны гандаль, трады-цыйныя шашлык, піва. Напэўна, будзе нешта і мацнейшае.

Адным словам, іншы час — іншыя песні.

Марыя КУЗАЎКІНА.

Пункт погляду

Прэзідэнцкі марафон пачаўся, і з кожным днём усе больш актыўна пачынаюцца прэзідэнцкія палітычныя кандыдаты на вышэйшых дзяржаўных крэслах. Яны імкнучыся сабраць пад свой сцяг як мага больш прыхільнікаў, не скуплячы на іх чужыя абшчэны. Казіральнай картай у Старшын Савета Міністраў стала заключэнне пагаднення аб аб'яднанні грашовых сістэм.

Слоў няма, развал адзінай эканамічнай прасторы былога Саюза паставіў на калені ўсю народную гаспадарку, прывёў да гіперінфляцыі і глыбокага крызісу, з якога не можам выбрацца вось ужо каторы год запар. І толькі цпер, як імкнучыся пераадоліць нас афіцыйныя ўлады, пачаўся такі шанец. Шматлікія выгады прынясе нам саюз з Расіяй.

Ніхто не збіраецца аспрэчваць, што аб'яднанне рускіх, беларускіх, іных славянскіх народаў гартвала нашу сілу і моц, дапамагла трымаць высокі аўтарытэт на міжнароднай арэне. Аднак усё гэта ўжо ў мінулым.

Раз аднасіцца зрабіла нас слабымі, паставіла на мяжу выжывання. Па чый вене? Хто падтрымаў бела-вешкія пагадненні?

Не гаворачы. Пэўна, ва ўрадзе лічылі, што ў людзей кароткая памяць і іх можна карміць толькі аднымі абшчэнамі. Іх жа давалі нам чужы ад уладаў зямлі многа. Сваё працітанне мы звязвалі з набыццём суверэнітэту. Будзем, маўляў, працаваць самі, ні ад каго не залежым. Не выйшла. Поўны развал эканомікі.

Нічога, крху пакарыце, супакойвайце нас, назапасілі стартавы капітал і рушым наперад. Вось і праграма ёсць. Асноўныя напрамкі далейшага развіцця народнай гаспадаркі і шляхі выхату з эканамічнага крызісу, які ўзнік у нас на разгляд сесіі Вярхоўнага

СЦІПЛАЯ ЗАБЫЎЧЫВАСЦЬ

Савета, падаваліся як эфектыўна мера палітычнага становішча спраў. Аб іх зараз сціпла маўчаць, бо ніякіх кардынальных станоўчых вынікаў не атрымалі. Па-ранейшаму назіраецца падзенне аб'ёму вытворчасці, пагаршэнне жыццёвых ўзроўняў людзей.

На думку гаспадарчых кіраўнікоў і прадпрыемстваў, урад не кантралюе сітуацыю і не ведае, што рабіць. Дакладна адзінаго рэальнага становішча спраў не можа даць сёння ніхто, бо за імклівым скарачэннем вытворчасці не паспее нават статыстыка, якая ведае ўсё.

Не каб з самага пачатку нашага ўваходжання ў рынак вызначыць комплекс мер па ўліку работнікаў, якія будуць вызваляцца ў ходзе рэформ, іх перавучанню, прадугледзець магчымасці стварэння новых рабочых месцаў. Існуючая дзяржаўная праграма занятасці спазнілася і нічога канкрэтнага не дае. Згодна з ёю, сёлета ў рэспубліцы вызваляцца 690 тысяч чалавек. Адкуль узята гэтая лічба? Ужо сёння да 75 працэнтаў прадпрыемстваў

станцы. На многіх вымушаны адпавядаць людзей у адпачынак за свой кошт, пераходзяць на трохдзённую рабочую тыдзень. Тым самым маскіруюцца масавыя беспрацоўе. А неўзабаве не хопіць і сродкаў на ўтрыманне "лішніх" работнікаў, ды і народ стоміцца

непазбежна пры станавленні рынку працы /без яго рыначных сістэм не існуе/, падрыхтаваць дакладна праграму. Дзе яна?

Без радыкальнай эканамічнай рэформы нічога добрага нас не чакае. Пакуль што сітуацыя ў эканоміцы невыразная, дакладна не акрэсленая.

Калі ж яна застане такой і далей, то планка нашага жыццявага ўзроўню апусціцца яшчэ ніжэй. Ніхто нам не дапаможа. Не выратуе і саюз з Расіяй.

Нас жа ўвесь час пераконваюць: галоўная прычына нашых бед — разрыў дэзавяжэ связей. Аднавім іх і неўзабаве запрацуем нармальна. Так што ніякай віны ўрада тут няма. Наадварот, яму трэба дзякаваць за падпісанне дагавора аб аб'яднанні грашовых сістэм.

Падобная аргументацыя не што іншае, як спроба змяніць сабе адназначнасць за катастрафічны стан народнай гаспадаркі, за рэзкае пагаршэнне сацыяльна-эканамічнага становішча насельніцтва.

Нельга цешыцца сабе ілюзіямі аб хуткім аздаўленні вытворчасці і закрыццё вочы на тое, што і ў Расіі цяжкасці хоць адбываюцца. Яе эканоміка не дасягнула яшчэ ніякіх рысы. Размова аб стабілізацыі пойдзе тады, калі інфляцыя ў 5-7 працэнтаў пратрымаецца не менш дэсяці месяцаў. Ва ўсім разе, спадзяюцца на гэта. Пакуль жа

ад падобнага "адпачынку". Масавыя ж звальненні — палітрэальны сацыяльнага выбуху.

У праграме сказана, што 400 тысяч чалавек уладкуюцца самастойна, хадзіць падтрымліваецца стварыць не больш як 3 тысячы новых рабочых месцаў у дзяржаўным і недзяржаўным сектарах. Астатнія зоймуцца прадпрыемстваў дзейнасцю? А куды думуюць уладкаваць 120 тысяч праз службу занятасці? Паклапаціцца аб развіцці сярэдняга і малаго бізнесу, прадпрыемстваў?

Але ж неамагчыма вясці справу без надзейнай, заканадаўчай абароны ўласнасці. Нельга развіваць вытворчасць пры грабавніцкіх падатках, якія ставяць на мяжу банкруцтва вытворцаў.

Незразумела, як пераарыентаваць людзей з дзяржаўнай службы на развіццё прыватнага бізнесу. Прадпрыемствы заўважым, на словах — нам поўная падтрымка, а на справе робіцца ўсё, каб не даць магчымасці выжыць.

Для максімальнага змякчэння працэсаў, звязаных з звальненнем людзей, што

тама каля 30 працэнтаў нерэнтабельных прадпрыемстваў.

Расійскі ўрад ніяк не можа разлічваць на насельніцтвам. Калі ў студзені яго доўг па выплатах зарплатаў склаў 766 мільярд рублёў, то на першае красавіка — ужо больш як 2 трыльёны. Нема наступлення ў дзяржаўны бюджэт, а запустка друкарскі станок для выпуску грошай — значыць раскручванне новы аток інфляцыі.

Як звыклі тую нам падсілкаць той факт, што нашы цэны знізіцца да ўзроўню расійскіх. Але ж не спыняцца сцягвацца. Расія дапускае рост цен за сёлета год у 5-7 працэнтаў — у месца 7-8 працэнтаў.

Мярнуецца, што курс долара дасягне да канца года 3 тысяч рублёў. Паколькі датэцый не прадбачыцца, доллар будзе паступова паўзаць ўверх.

Ніхто нічога нам бясплатна не дасць. Толькі недаўнабачны палітык можа перш за ўсё кляпаціцца аб людзях чужой краіны — а Беларусь з'яўляецца суверэннай дзяржавай, забываючы аб інтарэсах сваіх грамадзян.

У нас няма сур'ёзных экспертных ацэнак таго, што адбываецца ў Расіі, з пункту гледжання эканомікі, што канкрэтна прынясе нам заключэнне з ёю пагадненне. Застанца толькі верыць на слова "бацькам" дагавора, іх запэўніваючы наконат выгяд, які мы атрымаем. Паверым і на гэты раз? Магчыма, і атрымаем важкія эканамічныя дывідэнды дзякуючы добрым адносінам нашага прэм'ера з расійскім.

Пётр СІДАРОВІЧ.

Шыварат — навыварат

ЧУЖАЯ КАПЕЙКА "НЕ ГРЭЕ"

Інспекцыя Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь па Мінскай вобласці была правярана правільнасць размеркавання і выкарыстання дзяржаўных сродкаў, выдзеленых з рэспубліканскага і мясцовага бюджэтаў у працягу года сельскай гаспадаркі і прадуктаў харчавання Барысаўскага і Валожынскага райвыканкомаў.

Можна адзначыць канстатаваць, што атрыманыя ў працягу года сродкі на пакрыццё кампенсацийных выдаткаў за праддзякуючы, купленую прадукцыю, іныя не прадугледжаныя заканадаўствам выплаты выкарыстаны на адпаведныя мэтаў у поўным аб'ёме і своечасова.

Між тым, у працягу года названых райвыканкомаў, які орган дзяржаўнай улады, атрымліваючы ў поўным аб'ёме сродкі на пакрыццё расходаў з мясцовых бюджэтаў, практычна неабгрунтаваны збор і выкарыстанне сродкаў каласаві саўзасяў на ўтрыманне свайго апарату. Напрыклад, на ўтрыманне Барысаўскага райвыканкома гэты дадатковы збор склаў 2,2 мільёна рублёў. Яны пайшлі на выплаты заробатнай платы, прэміраванне і набыццё каштоўных падарункаў, некаторыя іныя мэты. Так, амаль 65 тысяч рублёў было выплачана вадзіцелю Барысаўскага райагпрапрамса, 197,5 тысяч рублёў накіравалі на прэміраванне былых работнікаў у працягу года. Менавіта за грошы мясцовых гаспадарак набываліся каштоўныя падарункі для 40, 50, 55-гадовых юбіляраў-працаўнікоў.

Датэскаліся і іныя факты імгнутавага выкарыстання атрыманых ад гаспадарак сродкаў. Так, у ліпені-жніўні мінулага года 23 гаспадаркі Барысаўскага раёна пералічылі ў працягу года ўтрыманне радыёстанцыі "Бор" 1 мільён 380 тысяч рублёў. І ў той жа час у працягу года фактычна ўсе расходы на яе на працягу адзінаццяці месяцаў спісвалі на бюджэт. А пералічаны гаспадаркамі грошы накіроўвалі зноў жа на выплаты прэміі, матэрыяльнага дапамогу, іныя мэты.

Алена ПАТАЗЕЕВА, вядучы кантралёр.

Далёкае-блізкае

ШОСТАЯ БУЛАЧКА

Адначасова Богу вядома, дзе цітка Арына здабыла пішанічэй муку. Можа, вымярала ў мільянах тая пяць кіло на адзіну сваю раскошу — хустка-кашмірку або зрабіла ўкладушыцы, малючы яму цэлым абшчэнкам. Як бы там ні было, напярэдні Вялікадні, у "чырвоны суботу", шасць духмяных булячак з падпечанай жойтай скарынкай ляжалі на стала, накрытым самаробным паватаным ручніком.

І шасцёр яе дзяцей, адно аднаго менш, глыталі сліні, чакіючы, пакуль прыйдзе тое "смачнае заўтра".

Па суседству з Арынай жыла такая ж удава-салдатка Алена з хлопчыкам Андрэйкам. Чвэра хваляла. Хлопчык абіраў у полі перамерзлыя бульбяныя клубні. Называліся яны "пышкі". Бліны з іх можна было спяць, хадзіць у выглядзе яны атрымліваліся цёмныя. І цвёрдыя, як падшва.

Цітка Арына шкадавала суседку. Ведала, што ў яе будзе нішчыня Вялікідзень. Узяла напрокет на адну булячку, самую вялікую, і занесла Алене. Галодная Арына "камада" адразу "засекла" гэты факт. Усе шасцёр аўшасцікаў запыталі і сурова глядзелі на маці. Тая апусціла вочы, ціха сказала: "Так трэба, дзеткі. Галадуючы яны".

Недзе ў шасцідзятых гадах, заехаўшы ў вёску, даведася, што Андрэйка працуе ў калгасе камбайнерам. І яшчэ расказала хворая бабушка Арына, што хлопца прывёз ён з першай "натуральнай палучкі" мех муку выйшага гатунку. Помніў, відаць, Андрэйка тую велікодную булячку.

ГУЛЬНЯ Ў "МАЦАК"

Які ж Вялікідзень без чыровых як? Фарбавалі іх, апусьцілі ў кіпені з лупінай цыбулі. Для дзяцей гэта была падзея. З самай раніцы іх хаты стаяла Яўся, дзе ляжала нейкая бравенне, збіралася вялікая жэўра і выстэпала: чыя яйка мацнейшая? Гладзіла, напрокетнае востра-сеньскае ачка рабавіла ішчэнт "табустуно". Уладальнік "мацак" адчуваў сабе героем, а той, у каго "трэснула", моцна адхіляў убок.

Адночыні на нас з'явіўся кулыгавы бабыль Пятрусь. Усю вайну ён прасідаў на печы, а цяпер хваліўся, што быў партызанскім сувязным. "Налітае, галадранцы. Будзем гуляць на выйгрыш", — сказаў ён п'яным голасам. — Мой "мацак" трэсне — аддаю яго вам, ваш "разваліцца" — вы кладзеце ў маю кішню".

І што ж вы думалі, за якую паўгадзіну гэты Пятрусь абшчэў нас да нігі. Набыў дзве кішні "трафеямі". Добра, што падшоў конюх Антос Яловік.

Мова зямлі нашай

Пытань, Люцінка, Добрая Зямля, Караблі, Дайнава — назвы некаторых валожынскіх вёсак. Іх у раёне больш за 400. Хатка пры хатцы, садок пры садку — сядзібы, як сарамлівыя дзяўчаты, выглядваюць вокнамі з зубчастых тылкоў. Вёска — гэта сваёсаблівая вялікая радзіна, дзе кожны свой срод чужых. А таму і называюць людзі сваю маленькую радзіму па-сваёму цёпла: "мае Замасцянне", "мае Залесце", "мае Забор'е".

Аднак сваяцтва, прычым даволі блізкае, маюць і самі назвы. Іх на Валожынінчыне багата, нібы ахоўва-спарышоў у лясчэўніку. Я падлічыла: амаль сорок вёсак у раёне маюць аднолькавыя найменні. Ёсць Студзенец у Гароўкаўскім і Студзенец у Забярэзскім сельсаветах. Зарэчка ў Ракаўскім і Зарэчка ў Дорскім, Леснікі ў Пяршайскім і Суг-вадзінскім, Замасцянне ў Сакаўшчынскім і Івянецкім сельсаветах, ёсць дзве вёскі Багданова, дзве Старынкаў, Шапаўлаў, Вулаў і г.д.

Талонімы — гэта даўняе мова зямлі. А калі пагартнае гэтую жывую кнігу назваў, то сустранецца ў валожынскім краі з Пятровічамі і Янушэвічамі, Харытонам, Макаранятамі і Янавічамі, Мішанамі і Ігнатавічамі. Нібы маладыя пасля заручын, жывуць тут Монакі і Данаікі, Ядзейкі і Цімавічы, Рымавічы і Адамкі, Александрова і Аўгустова...

Берагучы, бароніць ад ліха свае сямейныя гнёды жыхары вёсак з незвычайнымі назвамі: Галубы, Салаўі, Вароні, Сарокі, Арлоўшчына, Жураўцы, а так-

сама Кражына і Ціраўшчына. Зацікавіла, звычайна адаленны ад бойкіх дарог мясціны абралі для свайго прыстайства Бабыры, Козікі, Хамічы, Звяркі, Коцеўшчына, Волаўшчына, Казельшчына, Кабыльчыны.

Жывуць у валожынскім краі Ткачы, Леснікі, Ганчары, а якое рамяство даста-дзім многім у Петаўшчыне і Пяршайшчыне. У валожынскім краі, кажацца, вёска Праца/Багданавіцкі сельсавет. Работу да сёмага поту любіць не толькі тут. У Падбярэзскім сельсавете ёсць вёска Пуці, а непадальку — Мхі. Умалотна штотод у Пунах, багата тут збяжым, відаць, маюць гаспадары, а вось, каб зарабіць зерне, трэба збірацца ў дарогу за блізка свет, бо Мамыні знаходзяцца прыкладна за трыццаць вёрст адсюль — ажно за Івянцом! Нямама кіламетраў перамоўжы жорны дарог,

пакуль фуранка адолее шлях у Мамыні.

А натрудаці рукі і ногі за дзень — захочацца вадзіць. Улетку найсмачнейшая, вядома ж, крынічная. Яна — сапраўды нектар жыцця. А дзе наталіць смагу — гэта ўжо выбірае самі: ці ў Крыніцы, што ў Ракаўскім кутку, ці ў Крыніцы, што ля Сакаўшчыны. А камусьці, відаць, больш даспадобы вада з Раднікоў, што «брунцэ» ў Івянецкім сельсавете. І толькі дай Бог, каб ніколі не перасыхалі крыніцы людской да-брыні, спагады, любові да маленькай радзімы, дзе карніцца твой род...

Зрошты, гэта не адзіныя вёскі, назвы якіх струменюцца бабэраццю, якой адорвае нас вада. Ёсць на сакаўшчынскім зямлі Прудуці, ёсць яны і ў Баровішчынскім сельсавете. На Узабач-чынне нясуць сваю жыццёвую ляман Рачаны. Гэтая назва сабіста ў майм уяўленні асацыіруецца з ласкавай пра-халадой. Наступнае найменне клубіцца тутэйшай цёпласцю — Душкава. Але ёсць і «рачатыўска» назва — Банькава. Няма

Покліч вясны

Вяснае поле... Адпачыўшае за зіму, драгое сялянскаму сэрцу... За сотні гадоў прырода не змяніла законаў, па якіх жыве яно гэтай парой. Пад цёлымі промнямі сонца пачынае дыхаць кожны яго лапкі, кожны камячок глебы, і гаспадар імкнецца ўлагодзіць яе арганікай і тукамі, нібы жывую істоту. Яна ж з кожным днём набірае тую сілу, якая праз два-тры месцы ўздыме над паверхняй зямлі ўраджай збожжа, траў, іных культур... І ніякая палітыка тут не патрэбна. Бо чым яна "палыманей", тым хутчэй губляе маці-зямля сваю цудадзейную сілу, ператвараецца ў пустку...

НЕ ДЛЯ РАПАРТА

Менавіта да гэтай высновы прыходзіць сёння, наведваючы калгасныя палеткі і пагу-рушчы з людзьмі, якія, не звачаючы на эканамічныя цяжкасці, забываючы пра рознагалосці паміж шматлікімі партыямі, імкнучыся як мага лепш выканаць самім жыццём накіраваную ім справу — правесці службу яравых культур.

У перадсвяточныя дні наш фотакарэспандэнт наведваў калгас "Камунар" Бярэзінскага раёна і ўбачыў тое, што, пэўна, мог бы ўбачыць у любой іншай гаспадарцы людзі працуюць на палях, як і раней. І ўсё ж ёсць у іх працы адметная рыса.

— Сеем не для рапарта, не для тлушчкі, — падкрэсліваюць палывод з 30-гадовым ста-жам Пётр Лескавец, а таксама трактарыст Валерый Падольскі і шафёр Мікалай Скамейка. Гэтую думку пацвярджаюць іх калегі Мікалай Мінін, Анатоль Буй, Сяргей Дадонаў, сялян-ныя арграты якіх працавалі ў той дзень на іных палетках калгаса.

Не для рапарта... Ну а як наконат культуры выканання работ, захавання тэхналогій?

— Механізатары і сяляшчыкі — людзі, якія не сёння і не ўчора ступілі на хлебаробскую сцежку, — гаворыць галоўны арганом гаспадаркі Васіль Буры. — Жожны з іх мае дастатковы вопыт палывода, кожны мае сумленне, якое мне, як спецыялісту, дазваляе не хвалявацца за якасць выкананай імі работы.

Сёлёты палетак яравых збожжавых і зернебабовых калгаса "Камунар" — амаль 900 гектараў. І калі ў дзень прыезду фотакарэспандэнта ў гаспадарку тут было пасянае крыху больш палавіны адрэзанай плошчы, то заўтра хлебаробы гэтага калгаса могуць са спакойным сумленнем святкаваць хто Першмай, хто Вялікідзень, бо яны і авёс у абодвух аддзяленнях пасянялі.

Добрага ўраджаю вам, камунары! Іван АБАБУРКА.

На здымках: сябра аўса; больш як трыццаць гадоў працуе ў палыводстве Пётр Лескавец; галоўны арганом Васіль Буры /злева/ гутарыць з механізатарамі Валерыем Падольскім і Мікалаем Скамейкам; трактарыст Мікалай Буры ў хвіліны адпачынку.

Фота Анатоля БАСАВА.

У Засценку Скрышлева файна боты скрыпнулі

мае ж шыкоўнае суквецце разнастайных раслінных культур, канечне ж, у залескіх Агародніках. А якія храбусткі, крамяныя агурочкі па фірменнаму рэцэпту гатуюць на зіму ў Часнаках! Найлепшы жа квасяць адну з самых старажытных культур, вядома ж, у Капустаў, і ніколі не перабарышчыць солі ўмеюць толькі ў Саланой.

Зазірнем у вёскі, назвы якіх настойліва агітуюць за вегетарыянства. Гэта не толькі Часнакі і Кісіля, але яшчэ і Капаліцы, Крапівнікі, Крушчына, Грушаўшчына. Але ёсць і «антыподы», у прыватнасці, Кулішчыцы. Самыя хлебадайна людзі жывуць, вядома, у Дружычах, а таксама ў Кудынятах. Быццам ва ўнісон назве гэтай вёскі гучыць і наступны выраз: «Тут дзень журбы і век гудыбы», бо менавіта ў Кудынятах умеюць прыняць гасцей, наладзіць /мяркуючы па назве/ такое застало, пасля якога захочацца ўжо не вадзіць з Крыніцы, а, мажліва, салёнаекага півта з агурковым водарам з Расолішка. Завітайце ў вёску, даведзіце самі. Са-

чыне і назвы — сапраўдныя суродзічкі вяселлі, добрага настрою. У адной з вёсак ой як трымаюць фасон шляхецтва. Гэта не што іншае, як Мазурка! Блаўкаючы па талінічных сцежках, я зазірнула і ў вёску, дзе так любяць хвацкія, імзгінныя танцы. Загадалася, што гэта за вёска? Правільна, Ліхачы! Наведалася і ў куточкі, дзе, пазбыўшыся жыццёвых клопатаў, можна пабыць сам-насам і напэцкаць: як жа пудоўна грае Дудка ў Заціпку або ў Засценку Скрышлева! А каб паслухаць болы мударалістую музыку, варта завітаць у Клерымонты, Калівары, Кантраполь, Зузанполь, Эпімахі... Якое чароўнае водгулле жыве ў гэтых назвах! А ў гэты розгаласаксаміт уліваюцца Пералясанка, Палогіна, Дарагунь, Гарданава... Сутніццё па на хвілінку — і вы пачуеце: Зямля спявае! І гэтая песня так лагодзіць душу!

Па тапанімічных сцэжках Валожынінчыны хадзіла Ірына ПАШКЕВІЧ.

ПРАГРАМА ТЭЛЕБАЧАННЯ

2 мая, панядзелак

Беларускае тэлебачанне

8.30. Пад купалам Сусвету.
8.40. Пяць хвілін на жарты.
8.45. Святочнае Велікоднае набажэнства ў Мінскім Свята-Духавым кафедральным саборы.
10.05. Канцэрт праваслаўнай духоўнай музыкі.
11.15. АБС-клуб.
11.30. Аэробіка.
12.05. Велікодныя дарункі «Тэлесябрыны».
14.55. I Рэспубліканскі тэлевізійны фестываль юных та-

лентаў.
16.30. Велікодныя дарункі «Тэлесябрыны».
17.50. Грамадская думка.
18.35. Спявае Аляксандр Саладуха.
20.25. Пяць хвілін на жарты.
20.30. Кантакт.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пад купалам Сусвету.
21.45. «Чароўная музыка мо-ды».
22.15. Спартыўны тэлекур'ер.
22.35. «ЖАП». 1-я серыя (Францыя).

Канал «Астанкіна»

8.15. Чэмпіянат свету па арм-рэстлінгу «Залаты мядзведзь».
9.00. Палігон.
9.30. Добры дзень, Вялікізець!
9.50. Таінства моды.
10.15. Новае пакаленне... По-спех.
10.50. Пад знакам «пі».
11.35. Маладыя гарады Расіі.
12.15. «Па закону джунгляў».
13.20. Зорная гадзіна.
14.00, 20.00, 22.30. Навіны.
14.25. Я — жанчына.
14.55. «Сэрцы трох». Фільм 2-й.

17.10. «Вяртанне ката Леа-польда». 3-я і 4-я серыі.
17.40, 20.35. Надвор'е.
17.45. КВЗ-94.
19.40. Добрыя ночы, малышы!
20.45. Маналог.
20.55. Хакей. Чэмпіянат свету.
23.30. Акадэмія. Забаўляльная праграма.

Канал «Расія»

8.15. Студыя «Рост».
8.45. Наш сад.
9.15. Лепшыя гульні НБА.
10.15. Сем нот у цішыні.
В.Малекі.
10.45. «Вой і цяля». Мультифільм.

10.55. «Абдулажон, ці Прис-вятаца Стывену».
12.20. Сусветная вёска.
12.40. Сялянскае пытанне.
13.25. Кінарэйтунг-93.
14.15. «Дар мастака».
15.25. У свеце жывёл.
16.20. Выратаванне 911.
17.15. Свята кожны дзень.
17.25. Легенды і зоркі эстра-ды.
19.25. «А ці быў Кароцін?» 2-я серыя.
20.35. «Маскі» ў оперы-2.
21.20. Момент ісціны.
22.40. Аўтагінненне.

22.45. Зоркі гавораць.
22.50. Спартыўная карусель.
22.55. «Мадэмузэль О». Маст. фільм.

8 канал

18.00. Аўтагінненне. Рэклама.
18.05. Многосерыйны фільм «Карусель». Мультифільм «Добросердечная дэвушка».
18.30. «По вашым просьбам». Художественны фільм «Адъютант его превосходительства». 1 серыя.
19.40. Мультифільм «Шка-тулка с секретом».
19.50. Польскі серіал «Хилл Стрит Блюз», «Ва-

шингтон скончался».
20.40. Городские часы.
20.50. «Камаедзіца». Фести-валь сатыры і юмора.
21.40. Многосерыйны фільм «Судьба». 56 серыя.
22.20. Ни слова о...
22.30. Художественный фільм «Баснословное состо-яние» из серии «Отец Мэр-фи».
23.30. Рэклама. Аўтагінненне.

3 мая, аўторак

Беларускае тэлебачанне

8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Дзелавая хроніка.
8.20. Пад купалам Сусвету.
8.30. Пяць хвілін на жарты.
8.35. Фільм-канцэрт.
9.00. Тэлебачанне — школе.
Мая радзіма — Беларусь.
9.20. «ЖАП». 1-я серыя.
11.05. АБС-клуб.
12.35. «Чарапашкі ніндзя». Мультифільм.
13.10. Урокі здароўя.
13.30. Навіны.
14.50. Каралеўскае паліванне.
15.50. Тэлебачанне — школе.

Аповесць Васіля Быкава «Жу-раўліны крык».
16.25. Для школьнікаў.
17.10. Навіны.
17.20. Да нацыянальнага свя-та Паліччы.
17.30. «Гэта Варшава». Д/ф.
18.00. Дзелавая хроніка.
18.10. Абласныя навіны (Віцебск).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. Зачытайце маё пісьмо...
19.05. Стоп-кадр.
19.25. Мост.
19.55. Да 50-годдзя вызва-лення Беларусі.
20.25. Пяць хвілін на жарты.
20.30. Кантакт.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.

21.35. Пад купалам Сусвету.
21.45. Рэклама.
21.55. «Семнаццаць імгненняў вясны». 4-я серыя.
23.10. Надвор'е.
23.20. НІКА.
23.25. «Гран-пры» Рэспублікі Беларусь.

Канал «Астанкіна»

8.15. На балі ў Папілускі.
9.15. Сіняя птушка Расіі.
10.00. «Трэба выжыць». Д/ф.
10.35. Спартыўная гімнастыка. Чэмпіянат свету.
12.10. Пераадоленне.
11.50. Футбольная віктарыя ФІФА.
12.20. «Па закону джунгляў».
3-я серыя.

13.30. Фестываль традыцый-ных баявых мастацтваў «Рускі стиль».
14.00, 20.00, 23.00. Навіны.
14.25. «Рынальда Рынальдіні — атаман разбойнікаў».
14.50. Вагон 03.
15.30. Клуб падарожнікаў.
16.20. «Гараж і іншыя».
17.00. Брэйн рынг.
17.50, 20.35. Надвор'е.
17.55. Шырэй круці!
19.40. Добрыя ночы, малышы!
20.45. Бамонд.
21.00. «Тэрмінатар». Маст. фільм.
23.10. Чэмпіянат свету па кіёксінгу сярод пра-

фесіяналаў.

Канал «Расія»

8.30. «Кароль-Алень». Маст. фільм.
9.45. Незнаёмы Сусвет.
10.15. На вёкі вечныя.
10.35. Стыравая кніга.
11.05. «Кранутыя». Маст. фільм.
12.40. Сялянскае пытанне.
13.20. Балет Санкт-Пецярбур-га.
15.35. Прагулка па вуліцы Брытаніі.
16.15. Мне сніцца Ясная Па-ляна.
17.10. Прасцей простага.

17.55. Свята кожны дзень.
18.05. «Санта-Барбара». Тэ-лесерыйл.
19.25. «Джокер». Маст. фільм.
20.50. «Спагледзі».
20.55. Фільм-прым'ер.
21.15. Ж.Жэне. «Служанкі».
21.40. Аўтагінненне.
22.45. Зоркі гавораць.
22.50. Спартыўная карусель.
22.55. Ж.Жэне. «Служанкі». Працяг спектакля.

8 канал

18.00. Аўтагінненне. Рэклама.
18.05. Мультифільм «Путе-шество Гулливера». 1 часта.
Мультифільм «Гаваяскі кролик».

18.35. «По вашим просьбам». Художественный фільм «Адъютант его превосходительства». 2 серыя.
19.55. Студия «ИНТЕКС». «Новости».
20.05. Телесериал «Лабиринт правосудия». «Чей это лес?».
20.55. Мультифільм «Как мыши kota хоронили».
21.10. Семейный крут.
21.20. Многосерыйный фільм «Судьба». 57 серыя.
22.20. Стресс-пауза.
22.25. «Неполученная пре-мия». Художественный фільм из серии «Мошеники».
23.30. Рэклама. Аўтагінненне.

4 мая, серада

Беларускае тэлебачанне

8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Пад купалам Сусвету.
8.20. Надвор'е.
8.30. Пяць хвілін на жарты.
8.35. «Дарогі кабзёрскія». Фільм-канцэрт.
9.00. ТБ — школе. Аповесць Васіля Быкава «Жураўліны крык».
9.45. «Семнаццаць імгненняў вясны». 4-я серыя.
11.00. Аэробіка.
12.40. Тэлевізійны Дом кіно.
13.30. Навіны.
15.25. «Новік»-топ-10.
16.25. Паказвае тэлеканал «Уорлдвіст».
16.55. Асацыяцыя дзіцячай лямпы прадстаўляе.
17.30. Навіны.
17.40. Творчае аб'яднанне «Няміга-17».
18.05. Рэзэрв.

18.10. Абласныя навіны (Го-мель).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. «Пяць зорак».
20.00. Аўтамабільны рынак Беларусі.
20.30. Кантакт.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пад купалам Сусвету.
21.45. Пяць хвілін на жарты.
21.50. Рэклама.
22.00. «Семнаццаць імгненняў вясны». 5-я серыя.
23.15. «Дзесяць мінут плюс стагоддзе».
23.25. Надвор'е.
23.35. НІКА.
23.50. «Мінск-94». I Міжнародны джазавы фести-валь.

Канал «Астанкіна»

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 22.30. Навіны.
8.20. Сарока. Дзіцячая

інфармацыйная праграма.
8.40. «Пецярбургскія тайны».
9.40. Клуб падарожнікаў.
10.30. Джэм.
14.25. Прадпрымальнік.
15.20. «Прыгоды Тома Сое-ра».
15.50. Джэм.
16.20. Адаксы.
16.50. Загадка СБ.
17.25. Талерадыёкампанія «Мір».
17.50, 20.35. Надвор'е.
17.55. «Пецярбургскія тай-ны». Тэлесерыйл.
18.55. Тэма.
19.40. Добрыя ночы, малышы!
20.45. Маналог.
20.55. Хакей. Чэмпіянат свету.

Канал «Расія»

8.00. Сусветныя навіны Эй-бі-сі.
8.30. Некалькі радкоў пра ка-

ПРОДАЕМ по самым низким ценам в Республике Бела-русь автомобиль «ТАЗ-3205», автомобиль «Ока» ВАЗ-1111. ПОКУПАЕМ попутиршеы «МАЗ-9380». Телефоны для справок: /0172/ 27-86-14, 61-61-58 /вечером/.

ханне...
8.45. Момент ісціны.
9.40. Сялянскае пытанне.
15.20. Студыя «Рост».
15.50. Там-там навіны.
16.05. Тэлегазета.
16.15. Далёкі Усход.
17.00. Здарова жыццё.
17.15. Приватная калекцыя.
17.45. Свята кожны дзень.
17.55. Не быць дыназаўрам.
18.10. L-клуб.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. «Санта-Барбара». Тэ-лесерыйл.
20.25. Рэпартаж.
20.40. Вялікі скандал. «Усе на продаж?».
21.15. 60 мінут. Праграма Сі-бі-эс і Расійскага ТБ.
22.40. Аўтагінненне.
22.45. Зоркі гавораць.
22.50. Спартыўная карусель.
22.55. Футбол. «Парма» (Італія) — «Арсенал» (Англія).

18.00. Аўтагінненне. Рэклама.
18.05. Мультифільм «Путе-шество Гулливера». 2 часта.
18.35. «По вашим просьбам». Художественный фільм «Адъютант его превосходительства». 3 серыя.
19.45. Журфак БГУ пред-ставляет...
20.45. Многосерыйный фільм «Судьба». 58 серыя.
21.25. Опра Уинфри шоу. «Отцы и сыновья, как им по-нять друг друга».
22.10. Дела насущные.
22.20. «Беда, случившаяся с Темпи». Художественный фільм.
23.10. Музыкальная про-грамма.
23.25. Рэклама. Аўтагінненне.

5 мая, чацвер

Беларускае тэлебачанне

8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Пад купалам Сусвету.
8.20. Надвор'е.
8.30. Пяць хвілін на жарты.
8.35. Фільм-канцэрт.
9.05. «Семнаццаць імгненняў вясны». 5-я серыя.
10.20. Да 50-годдзя вызва-лення Беларусі.
12.15. «Дзесяць мінут плюс стагоддзе».
12.25. «Пранясі, Божа, хма-ру».
13.30. Навіны.
15.00. Відэма-нявідзьма.
16.00. Мы такія розныя.

17.00. ТБ — школе. Пятрусь Броўка і яго паэзія.
17.30. Навіны.
17.40. Тэлежурналь «Пошук».
18.10. Абласныя навіны (Гродна).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. Зачытайце маё пісьмо...
19.05. Гаспадар.
19.40. Дзелавая размова.
20.10. Пазіцыя ўрада.
20.25. Пяць хвілін на жарты.
20.30. Кантакт.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пад купалам Сусвету.
21.45. Рэклама.
21.55. «Семнаццаць імгненняў вясны». 6-я серыя.
23.10. Надвор'е.

23.20. НІКА.
23.30. «Крок».
Канал «Астанкіна»
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 22.30. Навіны.
8.20. Паглядзі, паслухай...
8.45. «Пецярбургскія тайны». Тэлесерыйл.
9.45. У свеце жывёл.
10.20. ...Да 16 і старэйшым.
11.20. Гасці з'езджаліся на да-чу...
14.25. Прадпрымальнік.
15.05. Як дабіцца поспеху.
15.20. «Прыгоды Тома Сое-ра».
15.50. Спяваюць варонежскія дзяўчаты.
16.10. ...Да 16 і старэйшым.

16.50. Тэхнадром.
17.25. За кулісамі. Згода ў Расіі і Саюзнах.
17.45. Дакументы і лёсы.
17.50, 20.35. Надвор'е.
17.55. «Пецярбургскія тай-ны». Тэлесерыйл.
18.55. Аўтарская праграма Ю.Нагібіна.
19.40. Добрыя ночы, малышы!
10.20. ...Да 16 і старэйшым.
20.55. Хакей. Чэмпіянат свету.
23.30. Бумеранг.

Канал «Расія»

8.00. Сусветныя навіны Эй-бі-сі.
8.30. Мульці-пульці.
8.35. Пасхалі.
8.45. «Санта-Барбара».

9.35. Тэлегазета.
9.40. Сялянскае пытанне.
10.10. «Санта-Барбара».
15.20. «Дзень добры, Камчат-ка!». Д/ф.
15.30. Прыгоды ваўчара.
15.50. Там-там навіны.
16.05. Новая лінія. «Ставы добра».
16.50. «Чалавек машыны за крэпасцю».
17.00. Буліні.
17.30. Панове-татарышы.
17.45. Свята кожны дзень.
17.55. У свеце аўта-і мотас-порту.
18.25. Свая гульня.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. «Санта-Барбара». Тэ-лесерыйл.

20.25. Ніхто не забыты.
20.30. Бясшумныя лідэры.
21.00. «Падпалук» і іншыя мультифільмы.
21.20. Правінцыяльныя пісьмы.
22.40. Аўтагінненне.
22.45. Зоркі гавораць.
22.50. Спартыўная карусель.
22.55. Экран кримінальных павадакленняў.
23.05. Вячэрні салон.

8 канал

18.00. Аўтагінненне. Рэклама.
18.05. Мультифільм «Путе-шество Гулливера». 3 часта.
18.30. «По вашим просьбам». Художественный фільм

«Адъютант его превосходительства». 4 серыя.
19.40. Мультифільм «Пре-мудрый пёскары».
19.50. Телесериал «Лабиринт правосудия». «Кот и мыш-ка».
20.40. «Новости». ММ-4.
21.10. «Фейга». Кіёксінг.
20.55. Многосерыйный фільм «Судьба». 59 серыя.
21.55. Семейный крут.
22.05. «Встречайте доктора Христиана». Художествен-ный фільм.
23.30. Рэклама. Аўтагінненне.

6 мая, пятніца

Беларускае тэлебачанне

8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Дзелавая хроніка.
8.20. Пад купалам Сусвету.
8.30. Надвор'е.
8.40. Пяць хвілін на жарты.
8.45. «Драўляныя рамёствы». Кінаарыс.
9.00. ТБ — школе. Пятрусь Броўка і яго паэзія.
9.30. Рэклама.
9.40. «Семнаццаць імгненняў вясны». 6-я серыя.
10.55. «Пяць зорак».
11.55. «Спявае Муслім Мага-маеў».
12.40. Студыя «Тэлесябры-на».

13.15. Пазіцыя ўрада.
13.30. Навіны.
15.40. Еўрапейскі калейда-скоп.
16.10. Да 50-годдзя вызва-лення Беларусі.
16.50. Латарэя аўтаграфу.
17.30. Навіны.
17.40. Выступленне паэта-франтавіка Пятра Прыходзькі.
18.00. Дзелавая хроніка.
18.10. Абласныя навіны (Магілёў).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. Футбол. Чэмпіянат Бе-ларусі.
19.50. «Так гэта было...».
Рэклама.
20.10. Студыя «Тэлесябры-на».

20.25. Пяць хвілін на жарты.
20.30. Кантакт.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пад купалам Сусвету.
21.45. «Шура і Прасвірнік». Маст. фільм.
23.15. Надвор'е.
23.25. Райтунг.
23.40. НІКА.
23.55. I Міжнародны джазавы фестываль.

Канал «Астанкіна»

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 22.30. Навіны.
8.20. «Эх, Таптыгін, Тап-тыгін».
8.30. «Птушынае малако».
9.30. Футбол. На шляху да Уэмблі.

10.30. Творчасць народаў свету.
14.25. Дзелавая хроніка.
14.35. Брыдж.
14.55. Бізнес-клас.
15.10. «Птушынае малако».
16.10. Ты помніш, таварыш...
16.50. Азбука ўласніка.
17.40. Чалавек і закон.
18.10, 20.35. Надвор'е.
18.15. Японія з А.Калашы-ным.
18.45. Поле цуду.
19.40. Добрыя ночы, малышы!
20.45. «Дэн Огаст» (ЗША). Фільм 2-й.
21.45. Чалавек тыдня.
22.05. Святочны мікрафон.
23.45. Музаглед.
0.25. Аўта-шоу.

Канал «Расія»

8.00. Сусветныя навіны Эй-бі-сі.
8.30. «Як Ніначка царыцай стала».
8.40. Пахалі.
8.50. «Санта-Барбара».
9.40. Сялянскае пытанне.
15.20. Студыя «Рост».
15.50. Там-там навіны.
16.05. Вясны кур'ер.
16.20. Новая лінія. «Востраў».
16.50. «Дзеці, якія вельмі многа ведалі». 1-я серыя.
17.45. Тэлегазета.
17.50. Свята кожны дзень.
18.00. «К-2» прадстаўляе: «Фрак народа».
19.25. Падрабязнасці.
19.35. «Востраў скарабў»

(Францыя—ЗША).
21.50. Я — лідэр.
22.40. Аўтагінненне.
22.45. Зоркі гавораць.
22.50. Спартыўная карусель.
22.55. Футбол. 1/2 фіналу Кубка Расіі.
0.40. Клуб «Жоўта падводная лодка».

8 канал

8.00. Аўтагінненне. Рэклама.
8.05. Многосерыйны фільм «Карусель», мультифільм «Самый медленный писто-лет».
18.30. СОЛТЭК, «Доремифа-сольки».
18.35. «По вашим просьбам». Художественный фільм «Адъютант его превосходительства». 5 серыя.
19.30. Журфак БГУ представ-ляет...
20.00. Полцейский сериал «Хилл Стрит Блюз». «Испол-няющий обязанности капи-тана».
20.50. Дела насущные.
21.00. Многосерыйный фільм «Судьба». 60 серыя.
21.40. Время местное.
22.00. «Обреченный на жизнь». Художественный фільм.
23.05. Музыкальная про-грамма.
23.25. Рэклама. Аўтагінненне.

20.25. Ніхто не забыты.
20.30. Бясшумныя лідэры.
21.00. «Падпалук» і іншыя мультифільмы.
21.20. Правінцыяльныя пісьмы.
22.40. Аўтагінненне.
22.45. Зоркі гавораць.
22.50. Спартыўная карусель.
22.55. Экран кримінальных павадакленняў.
23.05. Вячэрні салон.

7 мая, субота

Беларускае тэлебачанне

8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Пяць хвілін на жарты.
8.15. Пад купалам Сусвету.
8.25. Надвор'е.
8.35. «Шура і Прасвірнік». Мультифільм.
10.05. Здароўе. Тэлеаспіс.
10.35. Паказвае Магілёў.
11.05. Тыдзень планеты.
11.20. Шматгалоссе.
12.20. «Вясная элегія».
12.45. «Сталіца». Тэлеа-спіс.
13.05. ТА «Рэха».
13.25. П.Зюскінд. «Кантра-бас».
14.55. «Дзесяць заагаведзяў».

15.25. «Мой маленькі поні».
16.00. Папараць-кветка.
17.00. «Новік»-топ-10.
18.00. «Пакуль гарыць свеч-ка»...
18.30. Закон і мы.
18.55. «Чарапашкі ніндзя». Мультифільм.
19.30. Музыкальная праграма.
20.30. Пяць хвілін на жарты.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пад купалам Сусвету.
21.45. «Зоркі на экране».
«Час слуг».
23.50. НІКА.
24.00. Каскад.
0.15. Міжнародны шахматны фестываль.
0.35. Відэма-нявідзьма.

Канал «Астанкіна»
8.00. «Марафон-15» прад-стаўляе...
8.30. Тэлерадыёкампанія «Мір» прадстаўляе.
9.35. Раёнішняя пошта.
10.05. Медыцына для дзе-це.
10.35. Урачыстае ўручэнне Міжнароднага балетнага пры-за Бенуа.
12.00. Прэм'ера д/ф «Яго вялікае футболь».
12.30. «На вайне як на вай-не». Маст. фільм.
14.00, 22.30. Навіны.
14.25. «Рынальда Рынальдіні — атаман разбойнікаў».
14.50. Лабірынт. Карабахская драма: шлях да згоды.

15.20. «Жыццё запаркаў».
16.00. Шчаслівы выпадкі.
16.50. Да і пасля. Вядучы — У.Малчану.
17.40. «Гановар-стрыт». Маст. фільм (ЗША).
19.40. Добрыя ночы, малышы!
20.00. Навіны плюс.
20.35. Надвор'е.
20.45. Маналог.
20.55. Хакей. Чэмпіянат свету.
23.30. Тэлешоу «50 х 50».

Канал «Расія»

8.00. Студыя «Рост».
8.30. Новая лінія.<

Калонка з працягам

Віктар НЕСЦЯРОВІЧ

МЫ РОДАМ З ВАЙНЫ

(Заканчэнне. Пачатак у № 40 — 42, 44, 45.)

Заложнікі вайны

Бывала, з самай раніцы выпраўляліся мы сваёй хлапечай кампаніяй у лес. Там можна было адшукаць любыя боепрыпасы: гранаты, снаряды, патроны для карабінаў і пісталетаў, ракеты і дымавыя шашкі. Артылерыйскія снаряды мы наладжвалі лёгка разбіраць.

Начыненым узруччайкай "цацкам" мы сталіся знайці практычнае прымяненне. Не стаў для нас урокам трагічны выпадак, што здарыўся з нашым ровеснікам Анцікам. Калі той вазіўся з фаўспатронам, стараючыся дастаць парашуны зарад з трубікі, заціснуўшы яе паміж ног, зарад узарваўся. Бедны Анцік, зноўны маленькі гарманіст, быў смаротна паранены і праз гадзіну памёр.

А недзе ў пачатку вясны ўсё наша вёска была ўзрушана яшчэ адной трагедыяй, якая, на ішчасце, абмінула мяне. З веча ра чатыры дружкі /я павінен быў піць/ дамовіліся схадзіць у наблізкае ўрочышча Радзішча, дзе былі нагледжаны міны асобай канструкцыі. Я ж вымушаны быў застацца дома толькі з-за таго, што мая сястра Рая абрала старэй, адзіную на ўсё чаравікі, выпраўляючыся ў лес па грыбы.

Апоўніў у нашу леснічоўку, якая ўчалела і дала прытулак нам і яшчэ сям'і лесніка Карповіча, прыбег збалеўшая і моцна перапалохана Янка. Адзін з той кампаніі "мінераў". На пытанне маці, дзе ж другі з яе сыноў, Янка толькі і здолеў вымавіць: "Грышы... там". Грышу, на ішчасце, засталі жыццём, ён абыйшоўся толькі лёгкімі раненнямі. Затое два браты Калічкі — Іван і Яра /Яраслаў/ былі літаральна зрашчаны ўрвамі міны, іх целы збіралі па кавалках. Калі іх прывезлі ў вёску, я не адразу асмісліў схадзіць паглядзець на сваіх загінуўшых дружкаў. А на імі галасла ўначарэда ад гора маці. Смерць гэтай тым больш была неадарачная, што браты апошняму зіму акупачы прыжылі адны, бо іхняя маці была кінута ў турму за сувязь з партызанамі. Ёй удалося выбрацца з няволі ў дні вызвалення, а вось сыноў уберачы не змогла...

Мы тады яшчэ заставаліся заложнікамі вайны. Яна знаходзіла, даганяла нас, як быццам ёй было мала людскіх ахвяр.

У такі час, калі ўжо ацудваліся подых блізкай Перамогі, на нашу сям'ю абрушылася вялікая гора.

Мы якраз канчалі палуднаваць, як у хату завіталі хлопцы — браты суседа-лесніка. Папкілікі Паўла. "Хадзем гуляем на рыбу". Брат тую папкіліку з-за стала, падаўся за дзверы. Праз хвілінку паспаўся за ім і я. Убачыў, як хлопцы спыніліся на крутым беразе рэчкі, аб нечым перамовіліся. Браты-дружкі адыйшлі ўбок, Павел застаўся над рэчым абрываў адзін. Я чакаў, што зараз паліць кінута яго рукой граната. І ў гэты момант грэмуў аглушальны выбух, над абрывам узняўся густы дымны клубок. Павел паваліўся на зямлю, скручываўся. Хлопцы паўзлі, а да брата тут жа кінулася сястра Рая. З вёскі прыбег леснік Захар'я, аказаў першую дапамогу цяжка параненаму брату, у руках якога ўзваралася тольвая шашка. Штогосьці не прадугледзілі браты-дружкі, майстэрычы зарад, у апошні момант эдзіфілі. Вось і "выручыў" іх мой брат, рызныку, за што ледзьве не папаліўшыся жыццём. Яму амугавалі правую руку амаль да локця, на левай засталіся два пальцы. Ён быў у адчай, лічыў сябе страчаным чалавекам, ні на што не здольным. Але ўсё ж змог перасліць сваё нашчасце. Вясенню ён пайшоў у школу, з неймаверным цяжкасцю навукаў пісаў двама пальцамі і ў вучобе зраўняўся з аднакласнікамі. Павел змог паспяхова скончыць школу, завочна — педінстытут, стаў супрацоўнікам раённай газеты, пажаваным чалавекам. Словам, знайшоў сваё месца ў жыцці.

Апошнія дні вайны азмочылі жыццё і нашых суседзяў па леснічоўцы — сям'ю Карповічаў. Старэйшы іх сын Косця, прыгожы русавалосы юнак, ровеснік нашага Паўла, у вёскаўную ноч алуўч моцна галаўны боль. Не дапамагілі ніякі дамавыя лекі, і маці, цётка Вольга, вымушана была адвезці хлопца ў раённую бальніцу. Там не маглі даць рады яго хваробе — менингіту, у гэты дзень Косцю, асуджанага на смерць, прывезлі дадому. Паміраў ён пакутуючы, быў у неспрымтасці, лежачы на ложку, біўся галавой аб сцяну. Калі ж у пакутах адышоў у небяспе, мы ўсё яго вельмі шкадавалі. Меў Косця прыроджаны дар мастака, яшчэ да вайны, калі вучыўся ў школе, захапляўся малюваннем. І цяпер памятаю яго малюнк, на якіх ажываў разнастайны жыццёны свет — лісіцы, зайцы, мядзведзі, ваўкі на фоне прыроды. А пасля вызвалення ў Косці з'явілася новае захапленне. З нямецкіх машын ён даставаў і прыносіў дамоў розную апаратуру, усё нешта ладыў, майстраваў. Цяпер можна толькі ўявіць, як развіліся ён у прыроднай здольнасці, кемлівасці, калі б не вайна, калі б не напалка на яго хвароба, якую ў мірны час, у нармальных умовах, магчыма, вылечылі б.

Дзень Перамогі не стаў для мяне памятным на ўсё жыццё. Хутэй за ўсё таго, што не было ў нашай вёсцы з гэтай нагоды ніякіх урачыстасцей, не маглі мы спужаць радзі. Жыццё ж нашай сям'і было шэрым і аднастайным, азмочаным ваянным ліхалечнем. Маці, а разам з ёю і мы, дзеці, жылі клопатамі аб кавалку хлеба, рады былі бульбё, жмені мукі. У жорсткіх умовах уступалі мы ў паспяваежнае жыццё, якое было напоўнена суровымі буднямі, барацьбой за існаванне. У гэтай барацьбе мы рана сталелі, гартваліся, выходзілі ў людзі.

Захапленні

Мар'я - рукадзельніца

Другі год ядзё рукадзельніца ў Жодзінскай жаночай гімназіі Мар'я Паўлаўна Дырэнда. Знаймема гімназістка з новай мастацкай, дырэктар паважліва, "Яна навуцкім вярбавіць дзівныя рэчы". Па класе пайшоў цудоўны: "Зноў фартушкі шыр будзе".

Аднак калі Мар'я Паўлаўна дастала некалькі сваіх вырабаў, сумненне змянілася захапленнем. Сурэзнікі выглядалі да не-магчымага далікатна. /Тэхніка фрывалітэ. Даволі рэдка, але нескладаная. Адо-леце, — запэўніла новая вы-кладчыца. Сястры не ўступалі зробленым на машы-нах. /Німецкі спосаб вязання. Ён і ляззішчы, і больш аскура-ны, — зноў растлумачыла Мар'я Паўлаўна. А машынная вышыўка? А рышэце? Шчыра кажуць, не верылася, што ўсё гэтакіма можна навуцкі-ца.

І сапраўды, спачатку было даволі складана. Выявілі дзе-сяткі матываў. Цяжкія былі першыя вышыўкі фрывалітэ. Ды і Мар'я Паўлаўна, пры ўсёй сваёй майстэрскай і даброй, ака-залася настольнікам патраба-ваным. Пайшоў у гімназію, не выканаўшы хатняе заданне па рукадзельніцы Барані Божа! Лёгкі адмовіцца на некалькі дзён ад тэлевізара ці дыска-тэкі.

Матулі былі таксама не вельмі задаволены. Калі ра-зоў на бацькоўскіх сходах зуча-ла: "Што гэтыя за прадметы-такі? Мая дзяўчынка сядзіць над пруткамі, чаўнамі ды швейнай машынкай не разбінаючыся. Ці нехта паме-няць нагрукі?"

Толькі вось убачылі бацькі першыя вырабы сваёй дачушкі — і пытанні зніклі. Новая вы-кладчыца спадабалася ўсім. "Мар'я - рукадзельніца" — так ласкава называе ёй гімназісты. Бо няма такой рэчы ў гэтай чароўнай сферы, якую б не ве-дала Мар'я Паўлаўна. І гэты з яе дыпломны інжынер!

Акрамя таго, што наша на-стаўніца добра ведае матэма-тыку, камп'ютэры, уначалевае гурткі машынай вышыўкі і фрывалітэ для вы-рослых жосцінак, яна яшчэ до-ходзе двух цудоўных хлопчыкаў. /Шкада, не дзяўчынак. Яны б выраслі майстэрыскамі — такса-ма.

Гімназісты ж вясонца ўдзячны Мар'я-рукадзельніцы. За каштоўныя вебы, якія пера-дае яна ім з татой любоўю і цяплым. Москва, калі-не-будзь наш невялікі гарадок буд-зе славетны не толькі "БелАЗам", а і ўмелымі. А тыя не раз добрым словам ус-помніць Мар'ю-рукадзельніцу.

Алена КСЯНІВІЧ,
вучаніца жаночай
гімназіі г.Жодзіна.

Лекарство у дороги

С наступленнем вясны па обочинах до-рог, на лугах і полях расцвітае золотисто-жёлтый цыветок — одуванчик. Только на территории бывшего Союза известно около 208 видов одуванчиков. Самый популярный из них одуванчик лекарственный, многолетнее растение, неприхотливое и потому особенно широко распространённое.

Корзинки одуванчика раскрываются рано утром, в пятом-шестом часу, и стоят так на солнышке до полудня. К трём часам дня цыветок опять "засыпает" до следующего утра. В холодную или сырую погоду одуванчик не раскрывается вообще, сохраняя сухой свою пылу. Цветет растение с весны до поздней осени: желтые корзинки сменяются пушистыми белыми шариками.

Молодые листья одуванчика используют для приготовления салатов. Чтобы листья не были горькими, их опускают на 20—30 минут в солёную воду, потом мелко режут и используют для са-латов, самостоятельно или вместе с другими овощами.

Листья одуванчика богаты солями фосфора, калия, железа и другими полезными для человека элементами, их хорошо есть тем, у кого больная печень.

Используют корни одуванчика как заменитель кофе. Предварительно корни поджаривают, измельчают и заваривают. Полу-чается довольно вкусный напиток.

В медицинской практике корень одуванчика применяется в виде настоя, как средство, возбуждающее аппетит, нормализую-щее пищеварение, как желчегонное и слабительное средство.

Настой готовят следующим образом: чайную ложку высушен-ного и измельченного корня заливают стаканом кипятка и де-ржат на легком огне в течение 20—30 минут. Настой принимают по 0,25 стакана 3—4 раза в день, за полчаса до еды.

ЯРКІЯ КВЕТКІ, НЕПАЎТОРНЫЯ МАТЫВЫ

Уявіце на хвілінку інтэр'ер уласнай кватэры. Можна па-хваліцца карункавымі сурвэт-камі, вышыўанымі абрусамі, саматанымі паліскамі і вы-шыванымі дыванамі? Па-гадзіцеся, часцей у сучасных дамах усё — з магазіна. А не-калі ж...

Спакоі вясной пра добрых майстэраў ішла па ваколіцы слава. Зрэшты, і сёння такса-ма. Як, скажам, пра хіжарку вёскі Барсуку Вялічэну Савіцкую. Сапраўдная яна ру-кадзельніца. Спецыяльна гэта-му жанчына нідзе не вучылася. Некалі ў дзяцінстве, назіраючы за работай маці, ас-воіла тэхніку вышыўкі. Потым сама прыдумала і рабіла ма-люнкі, што ператвараліся ў прыгожыя ўзоры: яркія кветкі, непаўторныя беларускія ма-тывы.

Далёка цяпер пайшла тэхніка. Аднак ніводзін камп'ютэр не здольны пера-даць настрой, стан душы ча-лавека так, як робіць гэта Вялічэна Савіцкая.

Вольга Шаблінская, метадыст Смаляцкага раённага арганізацыйнага метадычнага цэнтру.

НА ЗДЫМК: і на майстры-ху, і на яе вышыўцы — любя-дарага паглядзець.

Фота
Аляксандра ВАЛАДЗЬКО.

Пять соток

Клубней меньше — урожай больше

В последнее время рекомен-дуется сажать картофель не це-лыми клубнями, а проростками, верхушками стеблей. В этом слу-чае картофель лучше сохраняет все достоинства своего сорта, даёт большой урожай, становится устойчивым ко всякого рода ви-русным инфекциям.

Нижже пойдет рассказ об эф-фективных способах посадки картофеля.

Из клубня острым ножом вы-резают диски или квадратики 10х10 мм — в каждом должен быть один глазок клубня. Диски выкладывают на фильтровальную бумагу на 2—3 суток, а затем вы-саживают в те же сроки, что и клубни, в хорошо обработанную и заправленную удобрениями почву на глубину 2—3 см. Далее уход ведут как за обычными по-садками картофеля. От каждого

Отвечаем на вопросы

Н.М. Конов, Логойский район: "Как распознать осыный и яровой чеснок?"

— Осыный чеснок даёт стрелки, в соцветиях которых образуются воздушные луковички. Если разре-зать головку — видно, что зубки расположены по кругу, а в середине — пеньек от стрелки. На сре-зевом чеснока зубки расположе-ны по спирали. Кроме того, зубки осыного чеснока обычно крупнее — от 4 до 15 штук в головке. Хра-нится он до февраля-марта, и спе-циальных хранилищ немного долгие. Высаживают его осенью, под зиму. У ярового зубки мельче, их до 30 в головке. Он хорошо хра-

куста получают урожай 7—9 кг.

Большой эффект даёт разно-женное картофеля черенками. У растений, достигших 20—30 см, отделяют верхушки длиной 6—10 см. В течение 10—12 часов их выдерживают в воде или раство-ре гетероуксина /6 — 10 мг на литр воды/. Затем их высаживают в почву, обильно поливают и на 3—4 дня притеняют. Расте-ния, выращенные таким спосо-бом, образуют в среднем по 4—6 клубней общим весом до 600 г. Кроме того, удаление верхуш-ки стимулирует рост пасын-ков побегов картофеля, которые можно также сажать в почву, они легко укореняются. За лето можно не менее пяти раз счи-пать пасынки побегов и полу-чить до двухсот новых растений, в значительной до-полнительный урожай.

П.Т. Агеев, Молодечненский район: "Какие саженцы пло-довых деревьев лучше сажать?"

— Те, что помоложе. Плодопи-томники обычно не продают са-женцы старше двух лет. Размер корневой системы у однолетних и двухлетних почти одинаков, но у двухлетних больше листовая часть, следовательно, больше листовых почек, которые в процессе роста требуют обильного питания. Вла-дею не понимаю, что ростоме почки од-нолетнего саженца снабжаются питательными веществами лучше, чем у саженца двухлетнего.

Христос воскрес

жидкость. Затем переложить на плоское блюдо, снять салфетку, украсить орехами, миндалем, разноцветным мармеладом и по-ставить в холодильник.

"Кулич"

Для теста: 500 г муки, 150 г са-хара, 1/4 л сливок или молока, 8 желтков, 40 г дрожжей, 100 г сли-вочного масла, ванильный сахар или ванилин, 50 г изюма, жир для смазывания формы, саха-ров пудра с ванилином.

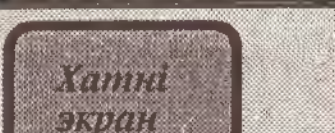
Форму смазать жиром, посы-пать мукой. Муку просеять, изюм промыть водой, подсушить. При-готовить опару из 100 г муки, сли-вок и дрожжей, растертых с сахаром, и оставить для броже-ния. Желтки растереть с саха-ром до получения воздушной массы, переложить в миску, доба-вить остальную муку, опару, пе-реложить в форму, смазанную жи-ром, ванилином и сахаром, доба-вить по вкусу сок лимона.

Творожник

1 кг свежего, не кислого тво-рога, 1,5 стакана сахара, 250 г сли-вочного масла или маргарина, 5 желтков, 1,5 стакана сахарной пудры, ванильный сахар или ва-нилин, 100 г орехов, 100 г минда-ля, 150 г разноцветного марме-лада, 100 г изюма, 1 столо-вая ложка желатина, 1 упаковка любого желе.

Творог пропустить через мясо-

рубку. В миске взбить сливочное масло, добавив по 1 желтку са-хара, творог. Тщательно переме-шать, добавив предварительно намооченный в 3 столовых ложках воды и растворенный 2 столо-выми ложками кипятка желатин и соответственно подготовленный, промытый и подсушенный изюм, очищенный от шелухи миндаль, нарезанный мармелад. Тщатель-но перемешать. Форму для вы-печки тортов ополоснуть хо-лодной водой, посыпать саха-ром, выложить массу, выложить желе и поставить в холодильник для охлаждения. Желе приготовить согласно ре-цепту, уменьшая количество во-ды наполовину.

30 красавіка, субота

Беларуская тэлебачанне

18.25. "Чарапашкі ніндзя". Мультифільм.
19.00. "Выдатныя маркі аўтамабіляў".
19.35. "Нов І К" — топ-10.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Паў купалам Сусвету.
21.45. Пяць хвілін на жарты.
22.50. "Футбаліст".
23.20. Ніка.
23.35. Вялікі дзень. Трансляцыя ўспомін з Мінскага Свята-Духа-ва Кафедральнага сабора.

Канал "Астанкіна"

16.40. Да і пасля. Вядучы — У.Мамчанав.

17.30. "Чалавек на ўсё часі". Маст. фільм.
19.40. Добрай ночы, малышы! 20.00. Наваіны плас.
20.35. 22.55. Надвор'е.
20.45. Хакэй. Чэмпіянат свету.
22.20. Вялікі дзень. Хрыстова.
Трансляцыя набажэнства з Ба-гяўленскага кафедральнага са-бора г.Масквы.

Канал "Расія"

19.00. 21.20. Весткі.
17.20. Ніхто не забыты.
17.25. "Рэксіем". Частва 1-я.
18.15. Святы кожны дзень.
18.25. Вясенні дзіцяці.
19.25. "Маці Юса". Маст. фільм.
20.55. Інтэр'ю па тэлеканале Мас-коўскага і ўсё Русі Аляксія II.
21.40. Аўтагінне.
21.45. Спартыўнае карусель.
21.50. Снявае Еўропа.
22.00. Конкурс песні Еўрабачання.

1 мая, нядзеля

Беларуская тэлебачанне
8.25. Паў купалам Сусвету.
8.35. Пяць хвілін на жарты.

8.40. "Чарапашкі ніндзя". Мультифільм.
9.15. MTV. Лепшыя хіты.
9.45. Аэробіка. Урокі Наталлі На-важыкавай.
10.20. Вялікі дзень у вёсцы Гаўці.
10.30. Зоркі фальклору Расіі ў праграме "Вялікія званы".
9.45. Пакуль усё дома.
10.15. Спартыўная гімнастыка.
11.00. Ранішняя зорка.
11.50. "Па закону джунгляў". 1-я серыя.
13.00. "Піф і Геркулес". Мультифільм.
13.10. Падвядзення адсяея каман-ды Кусто". Д/ф.
14.00. 17.25. 23.00. Наваіны.
14.20. "Час Міраба". Д/ф.
15.15. "Галаскія. Цірк. Новая зорка".
15.45. "Кот Делікс". Сапраўдныя паліцэйныя на прыдаў". Мультифільм.
16.40. Панарама.
17.20. Жывыя дрэва рамёстваў.
17.40. Святочны канцэрт.
18.55. Тэлеюцы.
19.10. "Графіна Шарамецава".
21.00. Нядзеля.
21.45. Спартыўны ўк-энд.
22.00. Аля Пукава сустракае гасцей.

тэлевізар

23.15. Футбол. Чэмпіянат Беларусі.

Канал "Астанкіна"

8.00. Ранішняя.
8.30. Зоркі фальклору Расіі ў праграме "Вялікія званы".
9.45. Пакуль усё дома.
10.15. Спартыўная гімнастыка.
11.00. Ранішняя зорка.
11.50. "Па закону джунгляў". 1-я серыя.
13.00. "Піф і Геркулес". Мультифільм.
13.10. Падвядзення адсяея каман-ды Кусто". Д/ф.
14.00. 17.25. 23.00. Наваіны.
14.20. "Час Міраба". Д/ф.
15.15. "Галаскія. Цірк. Новая зорка".
15.45. "Кот Делікс". Сапраўдныя паліцэйныя на прыдаў". Мультифільм.
16.40. Панарама.
17.20. Жывыя дрэва рамёстваў.
17.40. Святочны канцэрт.
18.55. Тэлеюцы.
19.10. "Графіна Шарамецава".
21.00. Нядзеля.
21.45. Спартыўны ўк-энд.
22.00. Аля Пукава сустракае гасцей.

Канал "Расія"

7.00. 13.00. 19.00. 22.20. Весткі.
8.30. "Святая Хрыстова надзе-ля". Д/ф.
9.00. Добрай раніцы. Еўропа.
9.30. Танцавальны марафон.
10.20. Аты-баты...
10.50. Карэбкі перадач.
11.05. "Шчэч з сусор" Ганчых Псоў". Маст. фільм.
12.15. "Мне засталася адна заба-ва...". А.Малінін.
13.20. "Не высецы...".
13.35. Кіраў Мажажкі.
Рэпартажы з "Малой Еўропы".
14.00. Ратра-шлягер.
14.30. "Час міру". В.Астаф'еў.
14.50. "Формула-1". Гран-пры Сан-Марына.
17.00. "Гуфі і яго каманда". "Чор-ны плаш". Мультифільм.
18.00. Свята кожны дзень.
18.10. У Косцю.
19.25. "А ці быў Кароціч?" 1-я серыя.
20.50. Анішля. М.Еўдакімаў.
22.40. Аўтагінне.
22.45. Зоркі таварыч.
22.50. Спартыўнае карусель.
22.55. Канцэрт Мадонны ў Сіднеі.

8 канал

30 красавіка, субота

15.00. Аб'яўленне. Рэклама.
15.05. Праграма о здароўе "Жанчыны выбар". "Послед-ний выход".
15.30. ММ-4. "Проводники Кеннет Коупленд".
16.00. Сямейны ахр. Художе-ственный фільм "Впервые заму-жем".
17.35. Размышления о браке.
18.25. Короткометражный фільм "Сказочная работа".
18.50. Шолом на Иерусалим-ском". Мультифільм.
19.50. "Каникулы в Простоква-шино". Мультифільм.
20.10. Семейный крут.
20.20. Многосерийный фільм "Судьба". 60-я серыя.
21.00. СОЛТЭК. "Спортивная мозаика".
21.30. Неделя с "Христофором".
21.45. Опра Уинфри шоу. Любо-вые истории.
22.30. "Волшебное зеркало". Ху-

домашний фільм из серии "Я шпион"

23.25. Рэклама. Аб'яўленне.

1 мая, воскресенье

15.00. Аб'яўленне. Рэклама.
15.05. Детский актр. "Суперде-точка". Художественный фільм.
17.00. ММ-4. "Немецкая волна".
17.30. ММ-4. "Проводники Кеннет Коупленд".
18.00. Телесериал "Завис Опа-сный". "Отравленный зальм".
18.30. СОЛТЭК. "Телефон".
"Улица".
19.00. "Бизнес-план". ММ-4.
19.25. "Зима в Простоквашино". Мультифільм.
19.40. Спортивная параллель.
20.25. Неделя с "Христофором".
20.35. Дикая Америка.
21.10. "Иисус". Художественный фільм.
23.25. Рэклама. Аб'яўленне.

Выканком Мядзельскага раённага Савета дэпутатаў

глыбока смутку ў сувязі з зачаснай смерцю на-чальніка ўпраўлення па працы і сацыяльнай абароне насельніцтва Мінскага аблвыканкома Васіля Іванавіча ЗАРАНКА і выказвае спачуванне родным і блізкім.

Калектыў Мінскага абласнога цэнтру занятасці насельніцтва

глыбока смутку ў сувязі з смерцю начальніка ўпраўлення па працы і са-цыяльнай абароне аблвы-канкома Васіля Іванавіча ЗАРАНКА і выказвае глы-бокае спачуванне родным і блізкім памёршага.

Наш адрас:

220013, гор.Мінск,
вул.Б. Хмільніцкага, 10-А, паверх 9,
рэдакцыя газеты "Мінская праўда".

Час падпісання ў друк: па графіку 22.10.
Нумар падпісаны ў 22.00.

Набрана і звярстана на настольна-выдавецкім комплексе "Мінская праўда".